

ПРЕЗИДЕНТ ПРИЗНАЄ ПОТРЕБУ ПІДВИШКИ ДЛЯ РОБІТНИКІВ БЕЗ ПІДВИШКИ ЦІН

У своїй радіо-промові у вівторок 30. жовтня президент Гері С. Труман вказав як підприємців так і робітників до порозуміння в спорах. Він признав, що ціни життєвих продуктів пішли значно вгору і тому робітники повинні дістати підвишку. Однак він вказав, що робітники не можуть при скорочених годинах праці принести домів таку плату, яку приносили вчасі війни, тому робітники мусять бути помірковані у своїх домаганнях, щоб не прийшло до дальшої підвишки цін на життєві продукти. Водночас президент проголосив поправку до езекутивного розпорядку з 18. серпня 1945 р. і дозволив на підвишку плат у трьох категоріях. Цей розпорядок у практиці зносить так звану „малу сталеву формулу“, проголошену з початком війни, а яка заборонювала підвишку платень без дозволу уряду.

Промова президента не задовольнила ні представників капіталу, ні представників праці і безпосередно по проголошенню засад президентом розпочалася гаряча дискусія над його промовою в розмовах і газетних статтях.

ХОЧУТЬ ЗАБОРОНИТИ СТРАЙКИ.

Військова Комісія палати репрезентантів приняла постанову, щоб анести Акт про Воєнні Робітничі Спори, а на місце цього акту установити закон, який обмежує політичну діяльність робітничих юній. Законопроект передбачує теж заборону страйків вчасі, коли ще не вишов контракт, заключений між юнією і підприємством. Юнія, яка викличе страйк вчасі правної сили контракту, має заплатити кару, а крім того покрити шкоду, яку потерпів би підприємець ізза незаконного страйку. Юнія не малаб теж права стягати від своїх членів датів на політичну боротьбу.

ЗНЕСЕНО ПАЙКИ НА ВЗУТТЯ.

Бюро Адміністрації Цін знесло пайкування на взуття з днем 31. Жовтня. Ясно-сині пайкові стемплі з видруккованим літаком, призначені на пайки при купуванню червиків, стануть тепер воєнною пам'яткою для збирачів рідкостей.

ПОНАД ПІВ БІЛІОНА ПРИЗНАНО ДЛЯ УНРРА.
Бюджетова Комісія палати репрезентантів поручила конгресови признати на допомогу жертвам війни суму \$550,000,000 до розпорядку УНРРА.

ВОЄННИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ЗЛУКУ ВОЄННИХ АГЕНЦІЙ.

Департамент війни вислав домагання до конгресу, щоб злучити в один спільний департамент дотеперішні три роди збройних сил, а це армію, флоту і повітряні сили обох цих установ. Спільна назва для нового департаменту малаб бути „Збройні Сили“ під управою секретаря збройних сил. Воєнний департамент вислав таку саму пропозицію до теперішніх начальників штабів.

ПАЛАТА УХВАЛЮЄ НАЙБІЛЬШУ ВОЄННУ ФЛОТУ

Палата репрезентантів ухвалила у вівторок 30. жовтня одностороннє придбати найбільшу в світі воєнну флоту. Вона малаб бути більша, ніж злучені воєнні флоти всіх держав у світі. Злучені Держави малиб дістати разом 6,084 кораблів загальної містоти 4,698,000 тон. У дискусії конгресмени виявили потребу втримання світового миру за всяку ціну, однак признали konieczність спинити наїзника кожної хвилини, колиб зайшла небезпека.

КОМІСІЯ ДЛЯ ДАЛЕКОГО СХОДУ РІШИЛА ЗАЖДАТИ НА РОСІЮ.

Дорадча Комісія для Далеко-Східних Справ, складена з представників 10 держав зібралася у Вашингтоні у вівторок 30. жовтня, але теж і перервала свої наради на один тиждень в переконанню, що представник Советів візьме участь в нарадах. Надіється, що Росія ще візьме участь в комісії.

НАУКОВЦІ ДАЛЬШЕ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗАБОРОНИ АТОМОВОЇ БОМБИ.

Ліста науковців, які домагаються недопущення до війни через заборону виробу атомової бомби, зростає через додаток 515 нових імен. Лісту веде Університет Гарвард і Технолоґічний Інститут з Массачусетс. Науковці видали „Заяву про Контроль Атомової Енергії“. У ній сказано, що проти атомової бомби нема оборони. Коли інші держави вироблять атомову бомбу, велика частина цивілізації буде знищена. Треба небувалого міжнародного співділення для вратування людства.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОТ,

тому не користати з оголошень знаменитих нагод для зрібок, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ:

ТІ ТИСЯЧІ-ТИСЯЧІ МОГИЛ

Ті тисяч-тисячі могил,
Ті тисяч-тисячі калік,
Хто каже сам: „За дармо!...
Народ жадав життя і сил!
Та ж сум на бік і жалю на бік
В бадьорі струни адармо!

Хто з них упав на полі жертв
За шість крадених анів,
За правду і свободу,
— Тому, що дав найбільшу з жертв,
Він перший з вибраних синів,
Він вільний для народу.

Хто немичним вернув у дім,
Хто втратив руки, ноги, зір,
Чи скарби слуху, мови,
Той буде ставитись усім,
Яко доказ чести, як примір
Великої любови...

Ті тисяч-тисячі могил,
Ті тисяч-тисячі калік,
Все виплатиться згодом!
Із них народ вогонь до жил
Зачерпуватиме повік,
Бо став від них народом!

Степан Лисак.

Мазепинка

З мого однострою нічого не залишилося, тільки мазепинка.

Шапка Українського Січового Стрільця.

Я зберігаю її як дорогу реліквію — на спомин...

Сіра, вибілділа від сонця й літ, лежить і чекає...

Двадцять п'ять твердих емігрантських літ.

Чекає й вірить...

Бачила зі мною у днях Воскресення в Городі-Льва розма-ні жовтоблакитні прапори, — квіти під ногами, — великі афіші на мурах. (....Ті вільні народи....)

Свобода... Свобода... Свобода...

Моя мазепинка.

Вона вірить, що я її ще раз візьму на свою голову — де-не-де на скрані зі срібленим волоссям — та й піду з нею так як колись перед літами...

За волю й стрілецьку славу.

Буває вечером витягаю її о-лицької Армії в серці Укра-бережно з шафи й кохаюся її ти-маєстатом.

Довгі години з нею розмов-ляю — її споминами я моло-дію.

Вона мені пригадує, що я гил без хрестів, — Зимовий був Українським Січовим Стрільцем.

Та вояком Української Га-лицької Армії.

Моя мазепинка.

Немов у фільмі перелітають у мій голові живі споминаи: а думками-споминами ген-фрагменти боїв, села, містеч-ка, профілі моїх друзів — жи-вих і тих, що впали за Волю Батьківщини.

Найкращі з найкращих спо-минів...

Я бачу цю вчора: сла-ний Чортківський прорив, — плече в плече стрілецькі лави, — каламутну річку Збруч, — широкі лани соняшної Укра-ни, — завзяті бої, — тріом-фальний похід Української Га-

І так картина за картиною без вини дефілюють перед моїми очима.

Кліщі смерті, — тисячі мо-їх гил без хрестів, — Зимовий похід... Скитання...

Боже, чи ж можна те все вам переказати?

Мазепинка — німий свідок нашого Визвольного Зриву.

Коли я так на неї дивлюсь, а думками-споминами ген-у Батьківщині, в ту хвилину я забуваю, що я нині не вояк, мені здається, що я ще вчора тримав у руках кріс.

В її обіймах я молодію й чу-юся переможцем нашого май-бутнього...

В сірих буднях на чужині вона мені у вояцьку душу вли-ває немирущу віру, скріплює надію, що ще раз вернеться „ті Стрільці Січові“ в мій мазепинці.

СМУТС ВЗИВАЄ ДО НЕГАЙНОГО СКЛИКАННЯ МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Полевий маршал Ян Смутс, прем'єр Полудневої Африки, відповідаючи на овацію, що відбулась в його честь за провідництво у війні, вказав на велику небезпеку, в якій знаходиться теперішній світ. А то через те, що перші мирові наради Ради Заграничних Міністрів, що відбулись недавно тому в Лондоні, скінчилися на нічмі. Смутс каже, що, тому, що так сталося, треба скликати негайно міжнародну мирову конференцію і заапельовати до сумління всіх держав, що саме на них лежить тепер відповідальність за розв'язку світових проблем. Відповідальність, казав Смутс, лежить на нас усіх і всі ми мусимо старатись вратувати, що можливе. Безпосередній вигляд на поліпшення є ніякі. Усе виглядає чорне. Рада Заграничних Міністрів, що мала принести поліпшення, цього не зробила. Ті, що так добре проводились вчасі війни і знаходили на все розв'язку, тепер не дописали. Але, казав Смутс, те все є переходове. Це тільки тимчасова невдача. Якщо не можуть розв'язати проблем ті провідники, що радили в Лондоні на Раді Заграничних Міністрів, то треба відкликатись до сумління світа і скликати міжнародну мирову конференцію.

НІХТО НЕ БЕРЕТЬСЯ СКЛИКУВАТИ РАДИ МІНІСТРІВ.

З Лондону звідомляють, що нема-найменшої надії, щоб упродовж цього року могли відбутись ще одні мирові наради Ради Заграничних Міністрів. Кажеться, що ніхто не хоче їх скликувати, бо не хоче брати відповідальності за нову невдачу. А так, а, що ніщо не змінилось від останніх нарад, себто, що кожний стоїть при своїм, отже з одного боку Совети, а з другого всі інші.

ТРУМАН, АТЛІ І КІНГ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛИСТОПАДІ.

Бритійський прем'єр Клімент Атлі повідомив парламент, що він планує відбутися конференцію з президентом Труманом у Вашингтоні 11. листопада. У конференції має взяти участь теж і прем'єр Канади Мекензі Кінг. Тому, що предметом конференції має бути справа атомової бомби, у конференції візьме участь предсідник британської Дорадчої Комісії Атомової Енергії, сер Джан Андерсон. З ними пойдуть теж і інші знавці. Так як тепер уложена програма предметом розмов буде лише справа атомової сили. Однак загадочна є заввага бувшого прем'єра Вінстона Чорчила, який висловив надію, що на конференції будуть порушені теж заграничні справи. Коли Атлі запитали, чи на конференції буде теж маршал Сталін, Атлі сказав, що це прийде поступенно.

ТОВПА НА ЯВІ ВБИЛА БРИТІЙСЬКОГО ГЕНЕРАЛА.

Індонезійські націоналісти на острові Ява вбили бритійського генерала А. В. Малабія серед загальної метушні, хоч між обома противними таборами дійшло до згоди, щоб заперестати дальшу збройну боротьбу. Докладних вісток ще нема, як це сталося. Оприлюднено лише, що генерал Малабі попав між товпу індонезійців, коли вийшов із квартири.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ВСТАНОВИЛИ СВОЮ СТОЛИЦЮ В КАЛГАН.

Упродовж двох останніх місяців китайські комуністи зосередили свою силу в місті Калган і тут установили свою столицю. Калган є другим найбільшим осередком комуністичтів після Єнан. Вони заняли його ще 23. серпня, коли російські війська посунулися проти японців у Нутрішній Монголії і японці мусили тікати. Звідси комуністи контролюють залізницю і населення в числі яких 40,000,000 людей.

Центральний китайський уряд під адміністрацією Чян-Кай-Шека із Чункінгу збирає тепер свої сили на границі Манджурії в околиці Великого Муру, але комуністи приготувались до оборони Манджурії.

Зогляду на це, що війна між центральним китайським урядом і комуністичним дійшла до таких розмірів, що її не вдасться вже спинити, американські маринарі, які перебувають у Китаю на те, щоб обняти територію опорожнену японцями, найшлися в небезпечнім положенню. Вони можуть бути приневодені вмишати в боротьбу для самооборони, як це сказав американський офіцер, який перебуває на чолі армії в Шангаю.

ЯПОНЦІ УБИВАЛИ МАСОВО УМОВО ХВОРИХ.

Вчасі судової розправи проти японського генерала Ямашіта у Манілі, свідки виявили, що японці вбивали масово умово недужих, які перебували у шпиталях в Манілі. Японські вояки, включаючи й офіцерів, напали на шпиталь і вбивали людей крісами, та шаблями або й ножами.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0582

ПРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Продовження часо три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Лівоні, Латвії та Закарпатті:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛИСТОПАДОВА ДІЙСНІСТЬ

Як у Києві задзвонили воскресні дзвони, проголосивши самостійну Українську Народну Республіку, дні 22. січня 1918 року, то цілком природно мусів прийти час, що відгомін цієї великої й довго очікуваної події мусів відбитися і у Львові, в серці Західної України, теж скінченням яра і проголошенням своєї рідної державності.

Так і сталося 1. листопаду 1918 року. Як для одної та і для другої події треба було розвалу — з одного боку Росії, з другого Австро-Угорщини. Треба було, щоб спалахнула революція, захитала старим ладом і розвалила старі тюрми народів.

Так сталося пропалого 1918 року. Та революція, як знаємо, може зруйнувати старий лад чи стару тюрму, але не гарантує, що з руїни зродиться справжній краший лад, що на місце тюрми прийде вільне життя. Знищивши стару владу, та ще чужу, що гнобила, треба було вміти зараз поставити нову, рідну, і дати їй таку підпору, щоб вдержалась. Отже була нагода, але цієї доброї нагоди, яку мав український народ в 1918 році, коли відродилися українські народоправні держави в Києві й у Львові, він як слід не використав. А може й не міг використати, бо не був до таких великих моментів відповідно підготований — у проводі й в масі. Це історичний факт.

Тепер, по другій світовій війні, такої нагоди, як брати під увагу теперішнє міжнародне положення, наразі нема. Просто тому, що Росія, головний ворог вільної й народоправної України, вийшла з цієї війни скріпленою у своїй центрі, в Москві, і є нині далеко сильнішою від тої Росії, що її центр був в 1918 році в Петербурзі, коли Україна відривалась від неї. Виходилоб, що як український народ не спромігся вдержати свою самостійність за слабої Росії, то як може надіятись видобути спід тоїж самої Росії, коли вона стала далеко сильнішою, одною з перших потуг у світі? Та проте може надіятись! Тому, що зріс у національній свідомості, а теж і з інших причин.

На нашу думку Україна булаб так вдержала свою самостійність, якби не напад Польщі на Західну Україну, якби не бої за Львів і Галичину, що звязували національно найсвідомішу частину українського війська, що, як на ті часи, представляла собою поважну мілітарну силу, яка, якби не війна з Польщею, булаб допомогла Українській Центральній Раді вдержатись в Києві й прогнати московських большевиків з України. Польща завдала Україні своєю війною найбільший удар. За це вона тепер теж платить такою самою трагедією і втратою незалежності, як і Україна. Та тепер, коли вже подавляюча більшість українських земель під Росією, не буде вже 22. січня 1. листопаду з 1918. року, а буде тільки один, спільний, великий зрив проти тиранії й московського тоталітаризму. До того зриву мусить прийти скорше чи пізніше. Просто тому, що в цілім світі не буде місяця для таких тираній, як та, що її центр в Кремлі. На такий момент, мирний чи революційний, треба бути українському народові готовим.

Сила — з відповідальністю за лад і мораль

Начальник генерального штабу Злучених Держав, генерал Джордж С. Маршал, виголосив 29. жовтня вчасі Форуму, тобто викладів з ділянки біжучої політики, доклад на тему відповідальності тих, що перемогли у війні, згд. відповідальності Злучених Держав.

Після зусування президентом Труманом підстав заграничної американської політики шойно перед двома днями промова начальника головної будови набирає важного значення в цілім світі. Самий генерал Маршал стверджує, що предмети, над якими застановлялися промовці на Форумі, інтересують людей по всьому світі. Всі, що слухають тих промов, каже Маршал, свідомі великої відповідальності Злучених Держав після важкої добутої перемоги. Та й самі американці тепер далеко більше відчувають відповідальність за долю свого краю і за долю цілого світу, ніж колись перед тим. Але теперішній світ є далеко складніший, ніж колись перед тим. Навіть такі люди, які здавна інтересуються світовими конфліктами, приходять до висновку, що не знають, як їх тепер налагодити. Що більше, нема якогось упрощеного способу, щоб налагодити світові проблеми. Тому саме треба до них підходити терпеливо, терпимо і з прихильністю.

Світ є тепер потрясений повсютними переживаннями, що відбивається погано на його моралі. Та проте слідно між людьми „відчувати потреби правосуддя”. Це означає, що мусить бути в світі якийсь вроджене почуття ладу. Колиб ми це заперечували, то ми заперечували існування Бога. Відчування потреби ладу можна слідити теж і політичній думці. Вже від початку історії чоловік придумував правила належної поведінки, коли лише йшло про те, щоб остатися в живих після катастрофи. Такі правила появилися насамперед в родині, потім в громаді, а далше в краю.

У державних суспільностях є введені ясно означені правила, на підставі яких можемо укладати наше життя. Отже тому майже всюди у світі закордонні заборони вбивства, насилля, злодійства. У наших складних суспільностях незаконною є змова для ошукання або для визиску. Для виконання таких засад суспільності настановляють поліцію, а для покарання винуватих збудовують тюрми, а навіть і засоби для виконання кари смерті. Такий лад паує на цілій нашій планеті. Між людьми є змагання, або до співділення в таких справах, або до пану-

вання над іншими. Гітлер хотів панувати над світом і наложити свій лад, тому викликав оцю велитенську різню. Зате Ліга Націй хотіла ввести всесвітній лад через співпрацю. Час і простір так змінилися, що лише один або другий спосіб можливий у світі. Тепер уже не вистарчають громадські або державні правила для світового співжиття.

Тому, що Злучені Держави є тепер одним із старших спільників у цьому світі, ми маємо великий інтерес у складанні таких правил поведінки у світі. У такий спосіб я приходжу до зусування нашої відповідальності за перемогу. Співробітниками з нами є такі народи, котрі мають спроможність самі вирішувати свої справи. Для упрощення я скажу, що ними є теперішні демократії. Демократія це уряд на підставі співпраці. Панами називаємо автократії. Між демократіями Злучені Держави безперечно є найсильніші. Отже сила співробітників є звязана із Злученими Державами. Усі ми, як союзники, недавно дійшли до заснування Організації Об'єднаних Держав для поширювання ладу на підставі співпраці по цілому земному глобу.

На мою думку Організація Об'єднаних Держав не має навіть в далекій будучині ніяких вигадів на успіх без підтримки з боку Злучених Держав. Але ми не зможемо дати підтримки, коли не будемо мати сили. Тепер ми ще сильні, але за кілька місяців ми не будемо мати цієї сили, коли ми не подбаємо про те, щоб вона була постійною. Ми тепер заняті демобілізацією наших боєвих сил. Так і повинно бути, бо це була машина для виборення перемоги в теперішній війні. Однак саме тепер демобілізація в Злучених Державих стала підставою до розкладу не лише боєвих сил, але і моральних, і ми втрачаємо поняття про нашу відповідальність за ті потреби, які світ на нас накладає. Як ми маємо втримувати Організацію Об'єднаних Держав, то прийнятнім створім засади, на підставі яких мусить опиратися наша повсюдна мілітарна політика.

Щоб виграти минулу війну, ми мусили до цього приготуватися. А за нашу неприготованість ми дорого заплатили. Мільони людей, що згинув в останній війні, могли сьогодні жити, колиб ми були мали готову силу. Департамент війни вияснив, як маємо тепер поступати, щоб створити силу. Та серед теперішнього настрою появляються думки, що атомова сила й інші винаходи

Микола Чубатий.

ІДЕЯ ПЕРШОГО ЛИСТОПАДУ

Перший Листопад, той оригінальний Листопад 1918 року, це одна із світлих картинок вочасної історії українського народу. Західні українці в момент розпаду Австрії показали свою національну зрілість, солідарність та модерну організованість тим, що потрапили в непередбачену волю уряду коначої Австрії, всупереч волі польської — австрійської влади в Галичині, перебіг чужини добре організованої польської військової організації та смілим здвигом, вночі з 31. жовтня на 1. листопада, захопити владу у Львові та по маю не всіх провінційальних осередках Галичини в імені Західно-Української Народної Республіки.

Перший Листопад став теж початком накиненої українцям українсько-польської війни, цього найбільше безглузлого політичного кроку збоку поляків за наших часів. По шесті місяцях українська сила була зломана краще узброєною польською стороною. Польська меншина на Західній Україні триумфувала перемогу, створила нову легенду про „львівські польські вірлята — оборонців Львова”. Один з тих оборонців, викопаний з підльвівського побовища, став немов символом польської військової хоробрости та спочив у Варшаві в гробі невідомого воєнка. Та треба було тільки двадцять літ, щоб ціле це польське підприємство боротьби за Львів показалося одною із найбільших помилок польської новочасної політи-

можуть самі бути вистарчальними для нашої безпеки. Цей атомовий спосіб думання може мати трагічні наслідки для існування Злучених Держав. Я посвятив два останні роки на передумання атомової сили і прийшов до висновку, що якраз можливість атомового вибуху мусить нас заставити зробити Злучені Держави сильними мілітарно і вжити цієї сили до поширення співпраці по цілому світі. Уже перед трьома роками я твердив, що така демократія, як наша, відкадає зараз по війні всі воєнні винаходи з воєнних часів. Себто робить таке, що вже довело нас до катастрофи. Чи маємо ще й тепер пробувати легкої дороги виходу з важкого положення лише тому, що чуємо критику від противників мілітаризму? Чи маємо наражувати ще раз життя наших дітей і внуків і виставляти весь край на жакливі наслідки. — „Я прохаю вас взімати це під розвагу... і відрізнити голову від здорового зерна і беріться до діла, заки це раз буде запізно” — закінчив генерал Маршал свою острогоу.

ки, нині перепаханої самостійністю Польщі.

Українці по першій успіху були побиті поляками, жовто-блакитний прапор державної України перестав допотіти на вежі львівського ратуша, однак ідея Першого Листопада стала для західних українців хрещенням в державну націю. Ідея Першого Листопада, ідея власної держави стала політичною азбукою новочасного українця. Перший Листопад випростував національний хребет західного українця, збудив в нім призабуті віками невольницьку національну гордість. Перший Листопад навчив західних українців боротися збройно за свою свободу та незалежність своєї батьківщини.

Кожний Перший Листопад наступного року приносив нові картини українського героїзму, чи то в рядах українського революційного підпілля, чи в рядах мирних героїв національної праці для зrealізування ідеї Першого Листопада. Так двадцять літ стрічали західні українці своє місце, західно-українське державне свято аж до року світової кризи 1939, до вибуху Другої Світової Війни.

Який зміст ідеї Першого Листопада нині.

Брати нині зміст Першого Листопада дослівно як боротьбу зі західно-українською польською меншиною, з тими колючими, що за 600 літ польського володіння над західно-українськими землями тут при збиралися, булоб справжнім пережитком. Беручи дослівно зміст Першого Листопада як збройну боротьбу проти західного наїзника на Україну булоб тільки доказом, що ми не орієнтуємося в подіях, що заворотним темпом летять наперед.

Польща нині розторочена під колесами історії так самісно як Україна. Під колесами історії дісталася Польща переважним через авантюрицьку виправу по українські землі. Колиб в 17-тім столітті зрив Хмельницького так основно підірвав силу Польщі, що вона вже не піднеслася і по сто літах впала. Українська справа в Польщі за наших часів привела до упадку самостійну Польщу як незалежну державу. Через свою захланність на сході Польща зішшла до ролі сателіта Росії.

Та з другого боку, як зрив Хмельницького потрапив захищати потугу Польщі, однак української держави не відбувало, тільки частину України завіз спід одного, польського панування під друге, московське, так само за наших часів катастрофа Польщі не принесла визволення українському народові.

Нині перед нами факти, що Польща як історичний ворог українського народу перестала бути грізною для українців, натомість український народ стоїть тепер лише в лінії боротьби з страшним ворогом України і Польщі, з імперіалістичною Советською Росією. Тому теж зміст ідеї Першого Листопада нині дещо ширший, він загально-український. Нині Перший Листопад це вже ідея збройної боротьби українського народу проти всякого наїзника за повне визволення, за право бути господарем на рідній обідній землі.

Властиво той першій Перший Листопад з 1918 року вже три місяці пізніше ідейно поширився, коли Західно-Українська Народна Республіка 22. січня 1919 року зрілася окремою своєю державністю та обєдналася зі східно-українською республікою, щоб з нею ділити долю та недолю. Тільки три місяці після Листопадової Зриви в Галичині перемогла ідея соборної та самостійної України. Вже тоді західний українці почуваються до святого обов'язку боротися за кожний клас української землі в Галичині, на Буковині, в Карпатській Україні, чи над Дніпром, над берегами українського моря чи стоячи як передня сторожа в обороні східних меж України, в обороні Харкова чи Донбасу.

Пів року пізніше ціла Українська Галицька Армія перенесла свій терен діяння на східну Україну змагаючись з червоними та з білими москалями. Таке розуміння Першого Листопада поглиблюється у продовж 20 літ поміж обидвома світовими війнами. Воно ще ясніше окреслилося в часі Другої Світової Війни, коли солідарність східних та західних українців заглядила практично віками чужинського панування створені окремішності східного та західного українця.

Чи то в партизанських відділах Української Повстанчої Армії, чи то в громадській, науковій чи політичній праці загерасла цілковито духовна окремішність східного та західного українця. Розгром Польщі зосередив політичну думку українця в одну збірну точку — боротьби з Росією за визволення поневоленої України.

Перший Листопад нині це вже ясна свідомість політичної цілі мас українського народу — бути незалежним та хазяїном на рідній землі. Перший Листопад нині це вже беззастережна однодушність синів широкої української землі, Перший Листопад нині це вже здетермінована воля відродженої нації „волю добути, або в дома не бути”.

Війна покінчилася, фронт нині вже немає, однак, так як у цілій східній та середній Європі існують під-

ОЛЕКСАНДЕР ЛУТОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературній Конкурсі У. Н. Союзу).

103)

(Всі права застережені)

Багато про нього говорили-ся всякого. Дивувався Безхатний, звідки то все пішло. Про себе говорив він мало й неохоче, бо й що говорити? А людська товлі, що він син якогось поміщика, інші звідкись викопали, мовляв, генеральський син. Треті — канадський уродженець, навіть не українське! Всі годилися на одному, — нечаче від усіх ховається, отже, не проста це! Донесли видно й поліції, бо так його вилігтимувала. Безхатному сказала, щоб у всяких справах звертався сміло до них. Ну, а фермерам порадила більше цікавитись власними справами, а молод-

ця залишити в спокою.

Фермери завзялися заходити й заїздити до Безхатного хатини. З порадами і за позичками. Приймав, чим хата, багата, а за позички — казав ширше, що не знає, чи самому грошей вистане до весни. Вдавали, що вірять. Але не вірились. Значили підходити з іншого боку. Вмовляли купити фарму від містечка мнях в десятьох. Фарма продавалася за довгі чи податки, а може за одно й друге, щось за чотири сотки доларів. Заможні фермери раділи йому за землю чіплялися. Роздобрили настілки, що обіцяли йому грошей позичити, помогти насін-

ням, кіними. Несподіваний су-сідський доброті Безхатний дивувався. Не розумів ніяк, чому фермери хочуть бути так добрими для нього, а не поможуть попередньому власникові фарми? Щось воно неясне! Зрозумів з натяків. Позичили гроші двох сусідів. А мали один дві, другий аж три дорослі дочки-відданиці.

За добру волю Безхатний подякував, сказав, що обійдеться й без позичок. У крайньому разі думав написати до судді Дорінсайда, цей йому напевно потрібну суму радо випозичить. Поїхав оглянути не так фарму, як забудови. Фарма, як фарма, закрита сніжною пеленою, є трохи лісову, трохи корчі. Сяка така криничка, стайня, хата-ліянка. Господарювати можна. Зайшов до хати. Знужені молоді господарі, недавні емігранти, п'ятеро дрібних дітей. Трохи не заплакав на їх нужду дивлячись, а на слюзи не надто був щедрий. Не говорив го-

сподарям, зачим він прийшов. Фарми не взяв би, хочаб її давали йому за п'ятдесят доларів. Як позбавити родину фермера останнього засобу для життя? Добре розумів — не хоче він — знайдеться хто інший, може навіть добрі сусіди...

Трохи пізніше довідався, що фарму купив повоєнний емігрант. На весні вигнав попереднього власника до міста, збільшувати ряди безробітних. Безхатний каявся. Він фермера не виганяв би, може тому вдалося за кілька літ довг сплатити. Але. Хто то знає людську душу? Гроші моглиб пропасти, а він заліз би в неоплатні довги. Не повелось й перекупцеві. Другого року перекупив фарму за ще меншу суму заможний сусід, щоб заокруглити свою секцію землі. Може він самий і був причиною неповодження, хто знає?

Нічого не виходивши з фармою сусіди надумали на що

інше. Був в околиці Народний Дім. Праця в ньому провадилася, як і скрізь. Зимом, на Різдво, пущення й Великдень гралися „представлення”. От і завзялися фермери, щоб Безхатний на масляній поставив яку комедію. Амадорів у них, мовляв не бракує. Вибрав Безхатний те „представлення”, розписав ролі, зібрав амадорів. Бажаючи „грати” аж надто. Роздавши ролі — заповів проби. Жив він від Народного Дому миль з десять, амадори знов по сусідстві, найдали півтреті миль. Пришкандивав з Рудьком заповіженого веча. В Домі не напалено, нема дров чим і напалити. Хвилини через десяток прийшов один амадор. У сусіда ви-прохали трохи дров, розпалили. Говорили пів години, ждали, але ніхто з амадорів не по-казався.

Наступної проби прийшов знов. Всі амадори вже ждали. Мокрим рядком накиннулися на Безхатного з доріканнями, чо-

му не був минулої проби? Воно поприходило і ждали, мовляв, даремно.

— Власне, що я був. Вас нікого не було, виключаючи „Леся”, — Безхатний відповів на дорікання. Грали „Ореандра в клопоті” і Безхатний знав амадорів по їхніх ролях.

— Таж ми посподилися перед дев'ятою? — дивувалися амадори.

— То то й ба, що перед дев'ятою! А проба заповіжена на пів до восьмої. Ми вдвох розпалити, ждали з години, десь по восьмій і розійшлися. Коли пробу переведемо, раз сходитимемося на дев'ять? Не розділюсь! А меніж по пробі треба манджати який десяток миль, над цим заста-новіться! Вам недалеко, на пів до восьмої можете вповні тут бути, коли я можу бути на той час.

Проба пішла своєю чергою. Скінчили в одинадцятій, та ні одному амадорові не прийшла в голову гадка запросити

Безхатного на нічліг, хочаб на жарт. Скріпившись, чимчикували вдвох з Рудьком під звуки вочасних концертів. Кайоти завивали на всі лади. І квартири, і дуети, і соля різали вуха. Не був Безхатний страхополохом, розумів жалібні за-вивання. Мороз тисне, жерти хочеться! От, ці свої почуття в голос і вкладають. Хібаж скімління людини багато відмінне? Відчував якусь прихильність до чотирогогих співаків, клопотався йдучи, коли не чув їх голосу. Але, десь у таємних заглибинах мозку сиділо щось, що наче підштовхувало його й собі завити по вочасу. Зусиллями звертав думки на що інше, тоді охота вили зникла. Почуття того ніяк не міг він собі пояснити.

(Далше буде).

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Українські біженці під західними аліянтами

(До „Свободи“ від одного з біженців, що перебувають на німецькій території під американською владою).

На терені Німеччини є тепер орізко 300,000 українців, що є зареєстровані в українських комітетах, і походять з усіх українських земель та не хотять вертатись до рідного краю, поки там є большевицька влада. Число це не є точне, бо є багато українців, які з різних причин не зареєструвались в українських комітетах.

З приходом американських, англійських і французьких військ у всіх більших місцевостях на терені Німеччини творились українські комітети, що поставили за своє завдання, заохочувати українців з їх терену, забезпечити їх перед вивозом на терени, зайняті большевиками, забезпечити їм приміщення, прохорчування й лікарську опіку. Це три перші й найголовніші завдання. Потім вирінула потреба забезпечити релігійно-духовну опіку, організації шкільної допомоги полоненим українцям, бувшим воякам нім. армії і т. п.

На тих теренах, зайнятих аліянськими військами, повставали українські комітети зовсім самостійно, а в їх проводі ставали люди, що визначались ініціативою й охотою допомогти другим. Приємно ствердити, що в комітетах працюють згідливо громадяни, що заступали давніше чи й тепер різні політичні напрямки. Відповідно до того, які люди стоять у проводі комітетів (чи з ініціативою, пожертвуванням, охотою працювати для загалу і т. п. чи ні), чи вміли налагодити й вдержати зв'язок з військовою владою американською, англійською, французькою чи ні, як-теж місцевою німецькою владою, і розвивались пооди-

нокі комітети, що початково — кілька місяців не мали ніякої централі й працювали на підставі власних планів і з власної ініціативи так, як того потреби їхнього терену вимагали.

Українські комітети мали до виконання такі завдання: вишукати домівки для своїх бюр, організувати апарат канцелярський, організувати апарат канцелярський, організувати табори для приміщення українців, організувати харчівні, організувати лікарську опіку, заосмотрити громадян, що находились на терені комітетів виказками в англійській мові, що дуже помогли нашим людям чи то при різних заходах перед військовою владою, чи то при переїзді з місця на місце, чи то при наборах до виїзду „на родину“ (на терени, зайняті большевиками). Добрими успіхами в праці можуть похвалитись комітети в Мюнхені, Авсбургу, Фюрті біля Нюрнбергу, Байройті, Браншвайгу, Кавфбойрен — і т. п.

Комітет в Байройті організував гімназію й матуральний курс. Гімназію організується теж в Авсбургу й Мюнхені. Позатим в багатьох місцевостях існують приватні народні школи. По цілому терені Німеччини організовано релігійну опіку над українськими вітчаками. В більшості є це греко-кат. парохії тим більше, що тепер є в Німеччині орізко 320 українських греко-катол. священників з зах. укр. земель, які всюди самостійно організують релігійну опіку. Дотеперішній апостольський адміністратор на терені Великої Німеччини о. д-р Петро Вергун остався під большевиками в Берліні, а в його заступстві діє тепер о. Вояковський з осідком в Мюнхені.

На терені Баварії находяться тепер майже всі провідні одиниці, що репрезентували різні політичні групи, але один напрям, коли іде про державну самостійність та соборність України.

В останньому часі налагодилось близьке порозуміння осях провідних осіб існуючих політичних напрямків серед українського громадянства, що найшліх прихильний відгук серед громадянства еміграції. Крім існуючих на терені Німеччини українських політичних напрямків діє тепер між українським громадянством т. зв. українська організована громадськість, якої початок виводиться з Харкова, де за ініціативою видного східно-українського діяча повстала східно-укр. організована громадськість, що потім організовано переїхала до Києва, Львова, Криниці, Ваймару, а звідси до Баварії.

Пізніше — після повстання східно-укр. громадськості повстала на західно-українських землях західно-українська організована громадськість, що опісля злилась із сх.-укр. громадськістю в т. зв. Всеукраїнську Організовану Громадськість, що поставила собі за ціль довести до співпраці й порозуміння між поодинокими

українськими політичними групами.

Обов'язки опіки, помочі та поради в користь українського громадянства на терені Німеччини перебрав тепер на себе ред. Василь Мудрий, колишній голова УНДО-на, що зобов'язався організувати допомогову організацію, що працювала в користь українців на терені Німеччини.

З різних причин від українців незалежних ще й дотепер не переведено вповні організування центральної допомогової української організації так, що дотепер діють лише територіальні допомогові українські організації, що в більшості називаються Українськими Національними чи Допомоговими Комітетами. На особу ред. Мудрого, як голову того Українського Центрального Допомогового Комітету в Німеччині, що мав би повомогти, згодились провідники існуючих українських політичних груп і голови поодиноких територіальних комітетів.

Майже всі українські комітети, що існують на терені Німеччини, діють за тихою згодою місцевої військової влади аліянських військ, без письменого дозволу. В багатьох випадках американські офіцери кликали до себе представників українських комітетів і звертали їм увагу на це, щоб зняти, українські національні прапори з будинків, де були табори українських вітчаків чи бюра комітетів, бо це могло би допровадити до конфлікту з большевицькими репатріційними комісіями. А далі, щоб з тих самих зглядів не проявлялись надто на озвіні, щоб не вживати печаток, не видавати ніяких посвідок, виказок і т. п.

Большевицькі зв'язкові офіцери та репатріційні комісії, що мали за завдання зібрати до таборів і перевести „на родину“ до СССР громадян СССР, в тому і українців, ставились до українських комітетів вороже, а то й агресивно. В деяких теренах (Ансбах, Кавфбойрен, Авсбург, Мюнхен, Ваймар, Пассау і т. п.) старались силою забрати тих українців, що не хотять вертатись до підчинених їм таборів, де приміщенні поворотці до СССР, але в наслідок рішучої постави українців, ніде не вдалось їм цих своїх замірів перевести в діло. Американські жовніри, що були приділені як асистентам большевицьким комісіям, заховувались в відношенні до українців, що не хотіли підчинятись большевикам, нейтрально, лише деколи прихильно. В основному загал українських громадян в Німеччині зданий на власні сили й властиво не має знатнішої допомоги. Теперішня українська еміграція в Німеччині рекрутується:

а) з давньої політичної і робітничої еміграції з часів після великої війни;

б) з політичної еміграції з зах. укр. земель, Буковини і Закарпаття з часів 1938-40;

в) з тих, що поїхали, згл., що їх вивезено з України на

працю до Німеччини в рр. 1940-44;

г) з політичних українських емігрантів, що виходили з України в рр. 1943-45.

Найчисленніша є група третій й четверта. Всіх українців на терені Великої Німеччини було до розвалу 3-го Райху орізко 2,500,000, з того орізко 500,000 з зах. укр. земель. В зв'язку з репатріційною акцією виїхало орізко 75% — 80% українців зі східно-укр. земель „на родину“ і орізко 25—30% українців з зах. укр. земель.

Подавляюча більшість українців у Німеччині живе в таборах у досить примітивних обставинах. Прохорчування невистарчаюче. Майже всі вибувають останнього гроша, за який і так нема що купити, хіба за високі ціни на т. зв. „чорному ринку“. Можливостей одержання праці, зокрема для умовних працівників, майже ніякі. Велике щастя, що тепер є літо й тепло. Але кожного страх збирає, що буде, як прийде осінь, а потім зима, що принесе холод і голод. Багато-багато є зовсім незаосмотрених родин з малими дітьми, що вже більше як рік є в дорозі і все це непевні, як вже втекли в безпечне від большевицьких місць. Оце ще неодавньо тисячі наших людей тікали оstantами сил і з останками свого майна пішком сотки кілометрів з Тюрингії, Саксонії й Чехословаччини до Баварії чи Австрії перед большевиками. А тут знову розходяться чутки про те, що до Австрії й Баварії придуть большевики й знову непокояться сотки тисяч наших людей. Кожний з затривоженням питає, що буде далі, що завтра принесе і хто дасть поміч. Очі всіх спрямовані на наших братів в Америці й Канаді з переконанням, що тепер ляже звідси може прийти поміч.

З німецьких і австрійських теренів, зайнятих большевиками, як-теж із Чехословаччини втекло багато українців на терени Німеччини, зайняті американськими, англійськими чи французькими військами, але багато українських громадян, а в тім і видніших діячів остало під большевиками.

В наслідок теперішніх обставин в європейських краях, а зокрема в Німеччині і в Австрії нема виглядів на забезпечення будучности українських громадян на теренах європейських країв. Виринає потреба еміграції за море й завданням наших братів в Америці й Канаді булоб помігти нам у цьому, тим більше, що загал українського громадянства в Німеччині й Австрії це люди працездатні, в силі віку, між ними багато добрих фахівців і т. п.

Пекучим завданням є зайнятись і допомогти нашій молоді, зокрема кільком сотням вищошкільної молоді, що вже є заавансована в своїх студіях.

Наша заокеанська еміграція потребує напевно священників. А самих греко-кат. священників

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МАНЧЕСТЕР, Н. Г.

Фінансовий звіт місцевого У. Н. Комітету.

У нашій громаді вибрано місцевий Український Народний Комітет для підтримки праці наших центральних народних організацій, таких, як Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет і Український Конгресовий Комітет Америки. Досі зібрано в нашій громаді \$73.15, а з того вислано до допомогового Комітету в Філадельфії: Перший раз \$183, другий раз \$71, третій раз \$450.

До У. Конгресового Комітету вислали від нас раз \$27, другий раз \$15. З першої посылки звіту не оголошено. Крім того післали 2 передплати на Юкраїніан Квотерлі в сумі \$8, а на покриття висилки убрання для скитальців ваги 850 фунтів видали \$10.09. Розхід на Український День виносив \$23.68, а бонд на розпродаж коштував \$18.75. В касі осталося \$66.63. Понижче поданий звіт із збірок:

На фонд У. Конгресового Комітету зложили: по \$1: о. С. Феїко, П. Кухар, М. Добрянський, Р. Бошко, В. Петрикович, П. Заяць, К. Датків, А. Синиця, М. Хруняк, Н. Ковальчук, П. Хом'як, Н. Беднарчук, К. Струса, О. Буцяк, Т. Кіт, Г. Петрикович, П. Мигаль, В. Мигаль, Г. Лесюк, В. Качмарський, Я. Харко, Я. Петрик, П. Струк, М. Добрянська, А. Добрянська, А. Чура, М. Буцяк, А. Беднарчук, М.

Хруняк, В. Синиця, І. Струса, Р. Бойко, В. Маркс, В. Бриака, Т. Кіт, А. Струк, М. Бурин, о. С. Феїко, Ю. Синиця, Г. Гула, М. Костина, Н. Беднарчук, П. Хруняк, Т. Шопяк, П. Заяць, К. Датків, М. Бохонок, Н. Заворотний, Н. Ковальчук, П. Хом'як, А. Беднарчук, П. Осолінський, П. Кольський, Г. Петрикович, Я. Стечкович, Т. Смагула, М. Вальків, А. Кирилюк, М. Буцяк, Г. Новосад, Е. Добрянська, Г. Лесюк, Я. Заяць, О. Беднарчук, М. Маркс, С. Синиця, П. Мигань, М. Харко. За Кошкет: Петро Кухар.

е тепер у Німеччині й Австрії 320! Находяться тут сотки висококваліфікованих вчених і культурних діячів, що з користю для української культури моглиб за допомогою наших заокеанських братів даліше працювати.

Є ще на еміграції десятки тисяч квіту української молоді, що боролась проти большевицьких в тому переконанні, що боряться проти ворога українського народу. З крісів, що находились в руках цих українських вояків не впав ні один стріл проти американських чи англійських вояків. Вони виходять на волю. Але що далі? Де їх примістити. І тут треба помігти наших заокеанських братів.

КОШИКОВІ КАЛЕНДАРІ НА 1946 РІК

У гарних кольорах.

ХРИСТОС НА ГОРІ ОЛИВНІЙ МАТІР БОЖА РІЗДВО ХРИСТОВЕ ЗИМОВИЙ ВИД ОСІНЬ НА ФАРМІ

Календаріом друковане українською мовою.

Свята означені чистим червоним друком.

Ціна 50 ц. один.

Належність треба посилати разом з замовленням:

„SVOBODA“

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

ПОШУКУЄМО

349 ЖЕРТВОДАВЦІВ по \$100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ“ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода“, орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенності в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участі в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої шляхо є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як \$100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи“ на допомогу українським жертвам війни зложили:

161) Інженір Омелян Гладкий, Пайней Ривер, Вірджинія \$ 100.00

Попередньо проголошено 16,050.00

Разом \$16,150.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто доларів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу“, на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

БРАТСТВО СВ. ВОЛОДИМИРА, ВІД. 130 У. Н. СОЮЗУ

уряджує

ВЕЛИЧАВІЙ ОСІННІЙ БАЛЬ І ЗАБАВУ

В СУБОТУ, 3. ЛИСТОПАДУ (NOV. 3, 1945)

В ШКІЛЬНІЙ АВДИТОРІЇ СВ. ЮРІЯ

217 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.

Початок 7:30 вечором. Вступ 65 центів.

Для Жовнірів в уніформі вступ вільний.

Бр. св. Володимира запрошує на цей Баль Братні Відділи У. Н. Союзу і всіх ширих українців і українок міста Нью Йорку і околиці. На цей Забаву до танців буде грати Оркестра під провідом Йосифа Снігура. Кожний гість буде мати нагоду розвеселитись і тим самим причинитись до доброго діла.

Балеви Комітет постарався від наших бизнесменів найліпші споживчі річи до буфету, що буде під власним зарямом, тож в в суботу, 3. листопаду всі на Баль до Бр. св. Володимира.

За добру забаву ручить — Комітет.

ВІДЦІЛИ У. Н. СОЮЗУ МАСТА ШКАГО І ОКОЛИЦІ

уряджують забаву

„ГОЛОВІН ДЕНС“

В СУБОТУ, 3. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 3, 1945)

У ВЛАСНІЙ ГАЛІ, 843 НОРТ ВЕСТЕРН ВУЛИЦІ.

Буде першорядна музика, буфет і будуть нагородити за найкращі костюми. Приходьте всі, а за добру забаву ручить Комітет.

УВАГА! ПІТТСБЕРГ, МАСС., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. КОМІТЕТУ

відбується

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 4. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 4, 1945)

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ ПРИ WATSON ST.

ПРОГРАМА СВЯТА:

В годині 11. перед полуднем паннахда при стрільціх моголи за полгних наших героїв. У годині 3. пополудні концерт. В концерті бере участь добре відома нашому громадянству співачка пані М. Бурбел, солю співні при аккомпаніменті п-ни Г. Березицької. Місцевий хор дітях відіграве визиску пісень. Святочну промову виголосить п. С. Шумей, редактор Ukrainian Weekly. Будуть і інші бендикси. — Обов'язком кожного українця є бути на цим Святі, головню під кож пору, бо ми одинокі, що можемо таке свято зробити тут на вільній землі.

Комітет.

ПІТТСБЕРГ І ОКОЛИЦІ!

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

для відділів У. Н. Союзу: 11, 15, 17, 19, 24, 32, 34, 41, 51, 53, 56, 61, 63, 72, 74, 82, 89, 91, 96, 101, 109, 110, 113, 118, 120, 126, 132, 134, 135, 136, 145, 153, 161, 212, 227, 232, 244, 249, 255, 258, 264, 273, 276, 285, 296, 297, 300, 303, 313, 329, 338, 360, 384, 386, 396, 400, 401, 431, 450 і 467 про

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

що відбудуться

В НЕДІЛЮ, 4. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 4, 1945)

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ

7 CARSON STREET S. S. PITTSBURGH, PA.

Збори зачнуться точно в год. 2. пополудні.

На ці збори повинні прийти урядники, делегати й члени місцевих відділів, а знова з доокличних відділів повинні приїхати урядники й делегати. Є важні справи до обговорення, а що це будуть останні окружні збори Пітсбуржчини перед наступною конвенцією У. Н. Союзу, тому пожадані є, щоб представники всіх згаданих відділів були конечно заступлені на цих зборах. На збори приїде головний касієр У. Н. Союзу Р. Слободян.

Марія Малевич,

заступниця голов. предсіднича У. Н. С.

Праця для жінок і муштин WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-2327—Jersey 9-0582

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН

Интересна Постійна Праця як Хемінгуей Оперейторів
Не Треба Досвіду
Робота близько дому
Добра платня
Овертайм, на бажання
Платні летальні свята

Майже всі наші робітники працюють у нас роками. Будьте певні і вашої майбутності.
Заявіть сьогодні —
RICHARDS CHEMICAL WORKS, Inc.
Warren and Morris Streets
Jersey City

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

Потрібно робітницю до заг. домашньої роботи. 10 minut від Нью Йорку.
W. F. Burke, 2200 Bergenline Avenue,
Union City, N. J.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА
ЗАТРИМУЙТЕ СВОІ
ВОЄННІ БОНДИ!

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ
КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ
ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ-
ТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

COMMANDER—This is the most recent picture of Gen. Lucian K. Truscott, successor to General George S. Patton, Jr., as commander of U. S. 3d Army. Picture taken at 3d Army headquarters in Bavaria. He was known as the "savior of Anzio" when he commanded Allied troops on the Anzio beachhead.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ „ГОЛОС ВОЛІ“, А „ГОЛОС НЕВОЛІ“.

З бруклінської радіової стації іде програма під назвою „Голос Волі“. Ця програма є наскрізь політичного характеру і захищає неволю України, що є під диктатурою Кремлю. Кожне сказане слово на цій програмі є проти справжнього змагання українського народу бачити Україну як вільну і демократичну, а не комуністичну і під кремльською диктатурою.

Оті большевицькі радіові програми мають теж на цілі вносити більше баламуцтва між українське громадянство і його розбавити. Так склалося, що наші комуністи відчинили свою радіову програму на тій самій стації, через яку передавалась роками програма „Голос України“. Тепер комуністичний „Голос Волі“ вживає програми на нахлесті на українське громадянство і його народну роботу, бо хто не з комуністами, той у них є ворогом українського народу. Він зводить боротьбу за свідомим українським громадянством в надії, що такі перетягне на большевицьку сторону когось з легковірних. На це треба нашому заголові пам'ятати.

При тому подаю, що „Голос України“ не замовк. Програма Г. У. даліше передається і з більшої стації.

Родіон Сліпий,
Нью Йорк, Н. Й.

Лебедів — таж про те, що тут є, не можна написати ніякої поезії! Це така тяжка справа, що ну!

— А чи ви вдоволені? — питаюся.
— Та від бід був би... але... пробовтав розпундливо. — Одначе тут нема про що писати...
Від тоді я з ним уже не бачився. Ні в рубриці „Зі судової сали“, ні в поезії.

(Кінець).

З БАЛЕТНОГО МИСТЕЦТВА

ІВАН ТАРАС — УКРАЇНСЬКИЙ БАЛЕТНИК

Ньюйоркські газети з минулого тижня занотували на виднім місці виступ в Метрополітен Опері балетника Івана Тараса. Українська ньюйоркська громада може й не догадувалася, що з недовго ще молодого Івана Тараса, молодого симпатичного танцюриста із школи Авраменка, виросте згодом артист з Метрополітен Пера Гавс, — „Mr. Тарас“. Видко танець „Чумака“ та в „Козацькій Герці“ на українських сценах дало йому добру підставу до розвитку своїх сил. Вже в „Ньюйорк“ Лисенка, що його перед кількома роками давав проф. Роман Придакевич в Нью Йорку, Тарас звернув на себе увагу української громади. Потім він десь „пропав“, аж ось в газеті Нью Йорк Таймс із 26 жовтня 1945 читаємо наголовок: „Балет Тараса діждався прем'єри“ — тобто першої вистави. Пише там артистичний критик Джан Мартин таке:

„Як останню прем'єру в сезоні Метрополітен Опера Гавс виставив Балетний Театр останнього вечора перший балет одного з наймолодших членів своєї трупи, Джана Тараса. Є це класичне відділення, переведене в Моцартовім скрипковім концерті, назване „Грация“.

Воно є описане без спеціального означення. План Тарас є мабуть учнем Балетчини і без сумніву він дає свідомство для свого майстра... В деталях він справді музикальний... У таких фахових висловах іде довша критика Тарасового виступу.

В газеті „Нью Йорк Сан“ із 26 жовтня поміщена в новинці „Балет Тараса в його прем'єрі“ критика зпід пера Артура В. Бергера, а в ній сказано на вступі: „Балетний Театр діждався свого щастя

цими днями із своїми рідними молодими танцюристами. Один із них, а це Джан Тарас, вкрився славою останнього вечора в Метрополітен Опері Гавс у своїм творі в класичнім стилі під назвою „Грация“.

По таким вступі йде даліше фаховий опис балету і фахові заваги про самого балетника.

ДИВНІ НОВИНИ

КОЖНИЙ ДЕНЬ РАХУЄТЬСЯ...

Вязень у тюрмі Синг-Синг в Ньюйоркській стейті, по імені Ла Сал, у віці 55 літ, розпочав поступування за відновлення процесу. Він твердить, що суддя Мортимер Б. Патерсон, із Наяк, несправедливо засудив його на в'язницю за грабж. Присуд накладає кару в'язниці на Ла Сала у висоті мінімум 4 літ, 11 місяців і 29 днів, а максимум точно 5 літ, отже лише на 1 день більше. Вязень твердить, що несправедливість полягає саме в отім однім дні, бо мінімальна кара повинна більше різнитися від максимальної.

УКРАЇНЦІ В IRVINGTON, N. J. І ОКОЛИЦІ!
Купуйте в українських скляних блях під назвою COLUMBIA DRY GOODS SHOP 836 — 18th Ave., Irvington, N. J. Треті двері від Columbia Ave. Беріть 54 Bus, котрий переходить попри двері. Анастасія Соколовська, власниця.

ТИСЯЧА
І ОДНА НІЧ

АРАБСЬКІ ОПОВІДАННЯ

Часть I. 40 ц.
Часть II. 40 ц.

Замовлення враз з належністю слати до:

„SVOBODA“
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 2, N. J.
3 Канади треба платити тільки американською валютою.

КОСМО БУКАТА
— Малюю
ЦЕРКОВНІ І НАРОДНІ
ОБРАЗИ

Виробляю ПРЕСТОЛИ, КИВОТИ,
ТЕТРАПОДИ і т. п.
у власній роботі:
JOSEPH BUKATA
417 CHILTON ST.,
ELIZABETH, N. J.

КОЛЯДИ
ЩЕ ДРІТВКИ— на —
РІЗДВО ХРИСТОВЕ— І —
БОГОЯВЛЕННЯ

з додатком
пісень страстних, воскресних і інших пісень церковних.

Ціна 35 центів.

Замовлення враз з належністю слати до:

„Svoboda“
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ВЕРНУЛАСЯ ДО ШКОЛИ
У 80 РОКІ ЖИТТЯ.

Одним із способів для відомолення 80-літньої людини є піти ще раз до школи. Так сказала 80-літня молодий, Анна Принс із Атлантик Ситі 24 жовтня. Щоб довести правду свого твердження, вона вписалася саме в навчання своїх 80-тих народин на елементарний курс в гайскул. Її товаришки в числі 75 відсвяткували її день уродин у класі, поставивши перед нею корову із 80 свічечками.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

ІВАН КУРОК шукає сестри ТЕКЛИ КУРОК і МИХАЙЛА МИХАНІВ, що сестра Биле, покій Перемішани. Тисати:

ІВАН КУРОК
Rue 93, Pte de Villes 93
Herserange Met M. France

ІВАН ЛІВАШ,
що має жити в Філадельфії, шукає сина ПЕТРО, що перебуває тепер у Німеччині.

МИХАЙЛО ПОЧУРКО шукає РОМАНА БУНЗУ,
з Вижини коло Львова, який має жити в Нью Йорку і має мати ресторан. Інтересовані хай пишуть:
JOHN KLODZINSKI,
221 Ernest St., Rochester 5, N. Y.

ПОШУКУВАННЯ

Надурак Василь з села Загілля, волості Гвізденська, області Статиславів, пошукує Василя Надурака, сина Івана, і Петра Доганюка з мого села. Прошу адресувати так: Leo, Zahaypolenko, c/o Miss E. Bowman, 1 Woodlands Warwick, Northumberland, England.

М. Павлишок з села Шуляни, Бузьської волості, тарашанського повіту, Київської губернії, пошукує свого дядька на ім'я Яків Федорович Павлишок і односельчан: Семена Козачук, Михайла Повержаків і Павла Панчук. М. Т. Povaljuk, c/o Socony-Vacuum Oil Co., Haifa, Palestine.

Іосиф Гельо шукає ІВАН ГЕЛЬО, сина Василя, і МИХАЙЛА ГЕЛЬО, сина Антона, що села Кропівники, повіту Добровіль. Пишіть на адресу: JOSEPH HELO,
Wien III Khungasse 14/34,
Osterreich.

МИРОН ЛІТВИН
І СМІ

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: Elcott 3-0090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАСКО

Завжди ЩАДІТЬ ДЕНЬ
з вашого забезпечення.
Ми улаштуємо прекрасні ЦІЛИЙ ПОХОРОН за \$150.00
У випадку смерті в родині клієнта:
KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI-KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
E. H. VREELAND, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заради вас пограбимо по ціні так низькій як \$150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Rigified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ВРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Замовляйте похорони в БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ і ОХОЛІНІХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel: ORchard 4-2588
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 185 St.)
BRONX, N. Y.
Tel: MEtrox 4-4577

„Ще лише кілька минут“ — закликав д-р Брекевз — „а нас усіх розсадить на кусні“.

Тарзан знав, що він наражається на розпучливе ризику, однак він скоро видрапався по стіні дому.

Тоді вхопив він Десію і побіг з нею наперед.

Ледви троха вони віддалилися, коли страшний вибух потряс непривітним острівом.

Тоді вхопив він Десію і побіг з нею наперед.